

Osztályozóvizsga követelményei

Történelem

Gimnázium

9. ÉVFOLYAM

I. félév

1.) A Közel- Kelet civilizációi

- Vallás és Tudomány
- A pénz megjelenése
- Politeizmus az ókori Keleten

2.) A zsidó nép története, a zsidó vallás és kultúra jellemzői

3.) Az athéni demokrácia kialakulása és működése

- Arisztokrácia és demorácia
- Kleiszthenész és Periklész
- Az athéni államszervezet működése
- A demokrácia működése

4.) A görög civilizáció jellemzői :

- A filozófia
- A hellenizmus társadalma
- A hellenizmus tudományos eredményei és filozófiája

5.) A római civilizáció:

- A római jog alapelvei

A latin nyelv és az Írás elterjedése

6.) A római köztársaság:

- Julius Caesar diktatúrája
- Augustus principatusa

7.) A kereszténység kialakulása

- Jézus tanításai
- Az Ószövetség és az Újszövetség
- A páli fordulat
- Szentháromság- tan
- Az istentisztelet és az ünnepek
- Keresztényüldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban

II. félév

8.) A feudalizmus kialakulása és működése:

- Az uradalom
- A jobbágyok kötelességei és jogai
- Az önellátástól az árutermelésig
- A hűbériség

9.) Az egyházi rend

- Egyházszakadás
- Az egyházi hierarchia és a 11. századi reform
- A szerzetesség Európában és az Árpád- korban
- Kultúra és oktatás a középkori egyetemeken
- Római és gótikus építészet

10.) A polgárok és kívülállók

- A városi kiváltságok

- A városi önkormányzat
- A céhek
- A távolsági kereskedelem
- A reneszánsz építészet

11.) Az iszlám

- Mohamed tanításai
- A Korán
- Vallás az államban
- Az iszlám terjedése

12.) Magyar őstörténet és Honfoglalás

- Az eredet kérdése: nyelvrokonság, tárgyi kultúra, a genetika eredményei
- A magyar törzsszövetség Etelközben
- A honfoglalás okai és menete

13.) Az államalapítás:

- Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége
- A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet
- Az egyházszervezés

A szentté avatások

14.) A Magyar Királyság megerősödése

- Szent László és Könyves Kálmán uralkodása
- A kül- és belpolitika új irányai III. Béla uralkodása

15.) Társadalmi változások a 13. században

- Az Aranybulla legfontosabb pontjai
- A familiaritás jellemzői

- Nemesi vármegye kialakulása és működése

16.) A tatárjárás

- IV.Béla és az ország újjáépítése

10. ÉVFOLYAM

I.félév:

1.) A nagy földrajzi felfedezések

- a portugál és spanyol felfedezők

- a korai gyarmatosítás és az amerikai őslakosság sorsa

- A világkereskedelem kialakulása

Az abszolutizmus

2.) A korai kapitalizmus

- Az érforradalom

- A manufaktúrák

- Bankok és tőzsdék

- Az európai munkamegosztás

- A jobbágyrendszer felbomlása

3.) A Reformáció és a katolikus megújulás

- A reformáció előzményei

- Luther és Kálvin fellépése

- A protestáns egyházak

- A katolikus megújulás és barokk művészet jellemzői

4.) Az Anjou- dinasztia

- A királyi hatalom megszilárdítása

- Az 1351- es törvények és az Aranybulla

- I.Nagy Lajos hadjáratai

4.) A törökellenes küzdelmek

- Török hódítás a Balkánon

- A Hunyadiak és a Jagellók török politikája és háborúi

5.) Hunyadi Mátyás

- a központosított királyi hatalom

- Nyugati háborúk

- A reneszánsz uralkodók

6.) Az ország három részre szakadása

- A mohácsi csata és a kettős királyválasztás

- Az ország három részre szakadása

- A várháborúk és az új végvárrendszer

7.) A két magyar állam

- A magyar Királyság a Habsburg Birodalomban

- Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága

- Reformáció, ellenreformáció , anyanyelvi kultúra

- Vallási türelem

8.) A török kiűzése és a török kor mérlege

- Magyarország az európai munkamegosztásban

- Háborús békeévek: a Hódoltság

A török kiűzése

9.) A Rákóczi- szabadságharc

- A szabadságharc okai és céljai

- A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai

- A szatmári béke kompromisszuma és a Pragmatica Sanctio

II. félév:

10.) A felvilágosodás

- A felvilágosodás új világképe
- A felvilágosodás államelméletei
- A szabad verseny elmélete

11.) A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

- a parlamenti rendszer parlament és a kormány
- a történeti és a kartális alkotmány

12.) A francia forradalom jelentősége és hatása

- A forradalom kitörése és az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
- Napóleon birodalma

13.) Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus

- Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság
- Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam
- Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása

14.) Magyarország újranepezülése:

- A belső vándorlás a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés
- Gazdaság és életmód

15.) A felvilágosult abszolutizmus reformjai

- A felvilágosult abszolutizmus céljai
- Mária Terézia uralkodása

- II.József reformpolitikája és kudarca

16.) A reformkor fő kérdései

- A nyelvkérdés és a nemzetté válás
- A jobbágycső
- A polgári alkotmányosság kérdése
- A birodalomhoz való viszony

17.) A politikai élet fő szinterei és vitái:

- A rendi országgyűlés és a megerendszer
- A reformkori Buda és Pest

Széchenyi és Kossuth reformprogramja

18.) A forradalom céljai és eredményei

- Az európai forradalmi hullám és március 15.
- Az áprilisi törvények
- A Batthány- kormány felbomlása

19.) A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői

- A tavaszi hadjárat
- A függetlenség kísérlete
- A szabadságharc leverése és a megtorlás

11. évfolyam

1. félév

1.) A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)

- A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra)
- Alkotmány és választójog
- Jogegyenlőség és emancipációs törekvések

A polgári állam kiépítése

2.) Az iparosodás hullámai Nyugaton és Magyarországon

- A textilipar és a közlekedés forradalma
- A gyár és futószalag
- Nehézipar és új iparágak (vegyipar, elektronika)
- Szabad verseny és monopóliumok

3.) A szocializmus és a munkásmozgalom Európában és Magyarországon

- Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok
- A Kommunista kiáltvány
- Szakszervezetek és munkáspártok
- Szociáldemokrata és kommunizmus

4.) Az imperializmus

- A gyarmatosítás okai és céljai
- Az imperializmus
- Brit, francia és orosz terjeszkedés
- Gyarmati konfliktusok

5.) A kiegyezés és a dualizmus rendszere

- A kiegyezés és a közös ügyek rendszere
- A magyar államszervezet
- A pártrendszer, a választójog és a véderőviták

6.) A nemzeti és a nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete

- A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény
- Asszimiláció és anyanyelvhasználat
- Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak
- Zsidó emancipáció, polgárosodás és a középosztály kérdése
- Cigány/romák a dualizmus kori Magyarországon

7.) Az ipari forradalom Magyarországon

- A gazdasági kiegyezés

- A vasútépítés
- Állami gazdaságpolitika
- Mezőgazdaság és ipar

8.) Társadalom és életmód a dualizmus korában

- Demográfiai robbanás, kivándorlás és urbanizáció
- A földkérdés és a vidék
- A nagyvárosi életforma, Budapest
- Oktatás és kultúra
- Életmód és szórakozás

9.) Az első világháború

- A Balkán mint konfliktusforrás
- A világháború kitörése
- A hadviselő felek és a frontok
- Oroszország és a központi hatalmak összeomlása

10.) Az első világháború jellemzői és hatása

- Az állóháború és az anyagcsata
- A hadigazdaság és a háborús propaganda
- Erőszakcultusz, az egyenlőség eszméje és szélsőséges nacionalizmus
- A női választójog kérdése

11.) Magyarország a világháborúban

- Magyar frontok: Galícia, Doberdó, Szerbia és Románia
- Magyar hősök a világháborúban
- A hátszág
- A hadifogság

2. félév

12.) Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalom bomlása

- A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom)
- Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban
- Nemzetállami törekvések Közép-Európában
- Az olasz fasizmus

13.) Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése

- A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása
- A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca
- A fegyveres ellenállás kérdése

14.) A tanácsköztársaság és az ellenforradalom

- A kommunista hatalomátvétel
- A proletárdiktatúra
- Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége
- Az ellenforradalom

15.) A versailles-i békerendszer és a trianoni békediktátum

- Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata
- Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások
- A trianoni békediktátum okai, tartalma és közvetlen következményei
- A szétszabadult közép-európai régió

16.) A kommunista Szovjetunió

- A totális állam kiépítése
- A tervgazdaság és a kollektivizálás
- A terror eszközei és áldozatai

17.) A Nyugat és a világválság

- A tőzsde, a hitelezés, és a világkereskedelem összeomlása

- A munkanélküliség
- Állami beavatkozás a gazdaságba

18.) A nemzetiszocialista Németország

- A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom
- A totális állam kiépítése
- A terror eszközei
- Terjeszkedés a háború előtt

19.) A Horthy-korszak

- A korlátozott parlamentarizmus rendszere
- A politika irányai a korszakban
- A revíziós külpolitika és első eredményei

20.) Gazdaság és életmód Magyarországon

- Szerkezetváltás az 1920-as években
- A válság és hatása
- Modernizálódó gazdaság és életmód (szórakozás, média)
- Oktatás és kultúra

12. évfolyam

1. félév

1.) A tengelyhatalmak sikerei

- Közép-Európa felosztása: német és szovjet megszállás
- Nyugat-Európa lerohanása
- A Szovjetunió és az Egyesült Államok megtámadása

2.) A szövetségesek győzelme

- A keleti és a nyugati front

- A csendes-óceáni hadszíntér

3.) Magyarország a második világháborúban: mozgástér és kényszerpálya

- A területi revízió lépései
- A fegyveres semlegesség
- A Szovjetunió elleni háború
- A Don-kanyar
- A német megszállás és következményei

4.) A holokauszt

- Az „Endlösung” programja
- Koncentrációs táborok és megsemmisítő táborok
- A magyarországi zsidótörvények
- Deportálások, kísérlet az európai és magyar zsidóság és cigányság megsemmisítésére
- Felelősség és embermentés

5.) A második világháború jellemzői

- Villámháborúk és Európa kirablása
- Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror
- Az ellenállás formái
- A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per

6.) Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra

- A kiugrási kísérlet és a nyilasuralom
- A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma
- Megszabadulás és szovjet megszállás
- Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak
- A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás)

7.) A kétpólusú világ kialakulása

- Az ENSZ megalapítása
- A párizsi béke
- Kitelepítések és lakosságcserek a háború után
- A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása

8.) A gyarmatok felszabadulása

- India függetlenné válása
- Kommunista fordulat Kínában
- A gyarmatbirodalmak bomlása
- Izrael megalapítása

9.) Demokratikus kísérlet Magyarországon

- Az újjáépítés
- A történelmi berendezkedés felszámolás: földosztás, népbíróságok, köztársaság
- A korlátozott többpártrendszer

10.) A szovjetizálás Magyarországon

- Az egypárti diktatúra kiépítése
- Államosítás és kollektivizálás
- Konceptációs perek, egyházüldözés
- A keleti blokk

11.) A hidegháború

- A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda
- Hidegháborús konfliktusok (Korea, Suez, Kuba, Vietnam)
- Az enyhülés

12.) Gazdasági változások a 20. század második felében

- A nyugati gazdasági csoda

- Az olajválság és hatásai
- A digitális és zöld (agrár) forradalom
- A jóléti állam

13.) Társadalom és életmód: emancipáció, szekularizáció. individualizáció

- Családmodellek és demográfia
- A női egyenjogúság
- Egyén és közösség viszonya
- Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra

2. félév

14.) A Rákosi-rendszer

- Az erőltetett iparosítás
- A pártállam
- A terror
- A diktatúra hatása a mindennapi életre

15.) Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- A forradalom okai és céljai
- A nemzetközi összefüggések
- A fegyveres ellenállás és a sortűzek
- A szabadságharc leverése
- A megtorlás

16.) A Kádár-rendszer

- A pártállam és szervezetei
- Az erőszakos téveszesítés
- A „kádári alku” és az elnyomás formái
- A társadalom ellenőrzése és az ellenállás

17.) Gazdaság, társadalom, életmód

- A szocialista modernizáció
- A gazdasági reformkísérlet
- A hiánygazdaság és a második gazdaság
- Népesedési folyamatok
- Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság
- Modernizálódó életmód

18.) A szocializmus válsága

- A kis hidegháború
- Válságjelenségek a szocialista országokban
- Az ellenzék megszerveződése Közép-Európában és Magyarországon
- A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában

19.) A rendszerváltozás Magyarországon

- Az állampárt válsága
- A tárgyalásos rendszerváltozás és az első szabad választások
- Az Antall-kormány rendszerváltó intézkedései
- Nyugati integráció (NATO, EU) és közép-európai együttműködés

20.) A kétpólusú világ megszűnése

- Németország újraegyesítése
- A Szovjetunió felbomlása
- Kína felemelkedése
- Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háborúk

21.) Az Európai Unió

- Az európai integráció története
- Az Európai Unió szervezete és működése
- Az együttműködés eredményei és nehézségei

- Viták az Unió jövőjéről

22.) Globális folyamatok és konfliktusok

- A kultúra globalizációja
- Népeségrobbanás és migráció
- Konfliktusok a Közel-Keleten
- Iszlámizmus és terrorizmus
- A posztszovjet térség konfliktusai (Ukrajna, Kaukázus)

23.) A mai magyar politikai rendszer

- A hatalmi ágak és intézményeik
- A választási rendszer
- Az önkormányzati rendszer

24.) A piacgazdaság kiépülése

- A privatizáció
- A külkereskedelem átalakulása
- Gazdasági szerkezetváltás

